

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТОЛИЧЕН
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ул. "Московска" № 33
1000, гр. София

ДО
Г-ЖА ЙОРДАНКА ФАНДЪКОВА
КМЕТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА
ул. "Московска" № 33
1000, гр. София

Относно: Жалба № 827/2023 г. до омбудсмана на Република България

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕОРГИЕВ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ФАНДЪКОВА,**

В институцията на омбудсмана на Република България постъпват жалби от граждани във връзка с последните изменения в Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, приета от Столичния общински съвет.

В конкретния случай гражданите посочват, че като пенсионери, както и лица навършили 68 години са смятали, че ще могат да се възползват от преференциалните цени на картите за градски транспорт на територията на Столична община. Установило се обаче, че въпреки че са на над 68-годишна възраст, не могат да ползват такава карта, тъй като постоянният им адрес е в друго населено място. Според Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, приета от Столичния общински съвет, от преференциално пътуване са лишени дори регистрираните само по настоящ адрес на територията на Столична община.

Те се чувстват неравно третираны, защото са на над 68 години, пенсията им е „унизително“ ниска, налага се да пребивават в София за известен период от време, но нямат право на преференциални цени на превозни документи за градския транспорт в Столична община. Смятат това за дискриминация на „териториален принцип“ и се обръщат към омбудсмана на Република България с молба тази несправедлива норма да бъде променена и пенсионерите в България да имат равни права.

Гражданите са недоволни от Решение № 120 по Протокол № 71 от 23.02.2023 г., в сила от 1.02.2023 г. на Столичен общински съвет в частта, в която са регламентирани новите преференциални цени на превозните документи за различни категории лица, визирани в чл. 29. (1) (Изм. - Решение № 539 по Протокол № 60 от 21.07.2022 г.) Право на пътуване с дългосрочни персонализирани превозни документи за преференциални пътувания имат, определени групи граждани, изброени подробно в Наредбата.

В качеството си на застъпник за правата на гражданите в неравностойно положение, част от които несъмнено са пенсионерите, хората с увреждания и други, бих искала да отбележа, че със забраната да се възползват от по-ниските цени на абонаментните карти граждани, чиито постоянен адрес не е на територията на Столична община се създават предпоставки за отнемане на права и възможности, които биха им помогнали в усилията им да водят активен, независим и достоен живот. Приетата цена на картите създава условия за неравно третиране на тези хора и засилване на изолацията им, с оглед на новите обществени отношения в най-различни житейски хипотези – например помощ при отглеждане на деца на активно работещи родители, продължително лечение и рехабилитация, което в по-малките населени места е невъзможно, необходимост от оказване на временна помощ на тези хора от страна на техните пораснали деца и редица други на пръв поглед незначителни, но важни за всеки човек обстоятелства.

Отделно от това, гражданите са недоволни от Решение № 539 по Протокол № 60 от 21.07.2022 г. на Съвета в частта, в която са регламентирани новите преференциални цени на превозните документи за лица с увреждания с определени над 71% вид и степен на увреждане/степен на трайно намалена работоспособност.

В жалбите се отбелязва, че увеличението на цените на картите за хората с увреждания над 71% вид и степен на увреждане/степен на трайно намалена работоспособност, без право на чужда помощ, е значително и не е съобразено със затрудненията на гражданите в условията на сериозна инфлация и влошена икономическа среда.

Изразява се безпокойство, че с рязкото увеличение на цената от 70 % не се отчита високите нива на безработица при хората с увреждания, доказаната бедност, лишения и затруднения, с които те са принудени да се борят ежедневно.

В качеството си на застъпник за правата на гражданите в неравностойно положение, част от които несъмнено са хората с увреждания, бих искала да отбележа, че с определянето на значително по-високи цени на абонаментните карти се създават предпоставки за отнемане права и възможности, които през годините са помагали на хора с увреждания в усилията им да водят активен, независим и достоен живот. Приетата цена на картите създава условия за засилване на изолацията на гражданите с намалена подвижност, предвид останалите съществуващи архитектурни бариери в градската среда.

Бих искала да напомня, че при действието на ратифицираната от Република България Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания отговорните държавни и местни органи следва да вземат все повече подходящи и ефективни мерки, за да насърчават, защитават и гарантират пълноценното и равноправно упражняване на всички права на човека и основни свободи от хората с увреждания, да съдействат за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство и да ги подкрепят в усилията им за успешна интеграция в обществото.

Използвам повода да обърна внимание и на друг проблем, който поставят граждани пред омбудсмана – относно валидирането на билети за еднократно пътуване без право на прекачване, продавани от водач. Оказва се, че превозният документ е

ценен образец, който следва да се валидира, в противен случай – при проверка контрольорите, продават билет от 40 лв. за невалидирано пътуване.

Съгласно Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община:

- краткосрочните превозни документи на хартиен носител са билети за еднократно пътуване без прекачване / чл. 7, ал.2/;

- краткосрочни превозни документи на електронен носител са билети, позволяващи прикачване / чл. 7, ал. 5/;

- „билет за еднократно пътуване“, продаван от водача, на хартиен носител – фискален документ, е редовен без допълнително валидиране (валидира се в момента на отпечатването му) /чл. 11, ал. 1, т. 3/;

- билет за еднократно пътуване без право на прекачване, издаван от водач на хартиен носител – фискален документ, се валидира в момента на отпечатването му /чл. 11, ал. 3/.

Т.е., билет за еднократно пътуване без право на прекачване, издаван от водач, може да бъде само на хартиен носител – фискален документ, който се валидира в момента на издаване.

В този смисъл е и информацията, качена сайта на Центъра за градска мобилност ЕАД, секция „Как се валидираме“, а именно: „не се валидира картата за еднократно пътуване, закупена от водача, тъй като е превалидирана – т. е. издава се за конкретното пътуване.“

От Приложение № 1, т.1.1.3, обаче, се установява, че билетът за еднократно пътуване без право на прикачване (издаван от водач) може да бъде ценен образец и фискален документ, като за ценният образец е отбелязано, че това е електронен носител към хартиен превозен документ по чл. 28, ал. 1. Същото важи и за билетът за еднократно пътуване, продаван от контрольор по редовността на пътниците. Тук отново искам да подчертая, че съгласно Наредбата, краткосрочни превозни документи на електронен носител са билети, позволяващи прикачване. Освен това, превозните документи по чл. 28, ал. 1 не включват билет за еднократно пътуване, продаван от водач.

В контекста на изложеното вярвам, че като компетентни органи ще разгледате поставените въпроси и ще предприемете необходимите действия, за да бъдат осигурени възможности за хората в уязвимо положение на пътуване с градския транспорт на територията на Столична община на подходящи цени, съобразени с възможностите им и със затрудненията, които срещат поради сериозно нарастващата инфлация.

Убедена съм, че ще бъдат обмислени подходящи решения на поставените проблеми, като се потърси диалог и сътрудничество с гражданите и техните организации.

На основание Закона за омбудсмана се обръщам към Вас и да ме информирате в срок за становището Ви по прилагане на Наредбата по отношение на билетите, продавани от водачите без право на прикачване, като очаквам да бъде изяснено:

- водачите в превозните средства продават ли билети за еднократно пътуване без право на прикачване – фискален документ, каквото е изискването на Наредбата, ако не - защо;

- защо водачи продават билет за еднократно пътуване без право на прикачване – ценен образец, за който се изисква валидиране. Знаем, че за валидирането на такъв билет ЦГМ пусна указание, предвид специфичния начин за това, който затруднява гражданите.

С оглед правомощията на омбудсмана отправям препоръка да се вземат необходимите мерки, така че водачите на превозни средства в градския столичен транспорт да продават билети – фискален документ. Ако проблемът произтича от противоречието на посочените разпоредби, препоръчвам същите да се преразгледат.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**